

Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği Resmi Gazete'de Yayımlandı

Elk. Elo. Müh. Ali Fuat Aydın
ali.fuat.aydin@emo.org.tr

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından aktif elektrik enerjisi arz ve talebinin dengelenmesine ve uzlaştırmanın gerçekleştirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan ve kamuoyunda kısaca "DUY" veya "elektrik borsası" olarak bilinen Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği 14.04.2009 tarih ve 27200 sayılı Resmi Gazete'de yeniden yayımlanarak yürürlüğe girdi. Böylece 3.11.2004 tarihli ve 25632 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmış oldu.

Anımsanacak olursa Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği, otoprodüktörlerin doğalgaza yapılan zamlarla üretim maliyetlerinin satış rakamlarını karşılamaması nedeniyle elektrik üretimlerini durdurmaları veya azaltmaları sonucu yayımlanmıştı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı doğalgazdaki Özel Tüketim Vergisi'nin kaldırılması ile elektriğe zam yapılması arasındaki yolda ince bir taktikle ikisinin de dışında bir yol izleyerek sanki teknik bir gereksinimden yola çıkıyor, serbest elektrik fiyatının oluşmasının önünün açılmış gibi yönetmeliğin nakdi uygulamasını 01.08.2006 tarihinden itibaren devreye sokmuştu. Böylece 20 aylık deneme dönemi sona ermiş ve ikili anlaşma taraflarının dengelemeyen enerjileri için tahakkuk ve tahsilât dönemi başlamıştı.

Prensip olarak dengeleme, ikili anlaşmalarla kontrata bağlanan arz ve talebin kontrat dışında kalan eksik veya fazla kısmının üçüncü şahıslardan sağlanması; uzlaşma ise bu alışverişin taraflar arasında mahsuplaşması, tahakkuk ve tahsil edilmesidir.

Yönetmelik; dengeleme mekanizmasının ve uzlaştırmanın taraflarının görev, yetki ve sorumlulukları ile aktif elektrik enerjisi arz ve talebinin dengelenmesine ve lisans sahibi tüzel kişilerin dengeleme mekanizması ve uzlaştırmaya katılımları sonucu oluşan alacak ve borçlarının mali açıdan uzlaştırılmasına ilişkin usul ve esasları kapsıyor.

Yeni yönetmeliğe göre yönetmelik kapsamında piyasa katılımcılarına yeni bir elektrik satış ortamı oluşturan; bir gün sonra teslim edilecek uzlaştırma dönemi bazında elektrik enerjisi alış-satış işlemleri için kurulan ve Piyasa İşletmecisi tarafından işletilen organize toptan elektrik piyasası olarak tanımlanan "gün öncesi elektrik piyasası" kurulacak. Böylelikle Türkiye Elektrik İletim A.Ş (TEİAŞ) bünyesinde Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi (PMUM) tarafından işletilecek piyasa ile katılımcılar gün öncesi enerji alım ve satımı yapabilecek.

Bugün dağıtım şirketlerine satış fiyatının arttırılması, elbette bir biçimde tüketici tarifelerine yansıtılacaktır. Enerji fiyatları pek çok alanda belirleyicidir. Yalnızca küçük tüketiciler kullandıkları elektrik için fahiş fiyatlar ödemekle kalma-

İster DUY yoluyla isterse özelleştirilen dağıtım şirketlerinin maliyetlerinin doğrudan elektrik fiyatlarına yansıtılmasıyla olsun pek çok ürün ve hizmeti zincirleme olarak zamlanacaktır.

yacaklar, aynı zamanda elektrik maliyetlerinin artmasına paralel olarak sanayi kuruluşlarının da fiyat artışı yapması sonucu zincirleme olarak pek çok ürünü zamlı olarak almak zorunda kalacaklardır. Bu durum Türkiye'nin genel ekonomi dengesi için de önemli bir tehdit oluşturmaktadır.

Bu noktada dağıtım şirketlerinin elektrik alış fiyatlarına yapılan zammın tüketicilere yansıtılmaması da bir anlam ifade etmeyecektir. Ya bu kamu zararı olarak yine halkımızın vergileriyle karşılanacaktır ya da dağıtım özelleştirmelerinin gerçekleştirilmesiyle fiyatların doğrudan artması sağlanacaktır. Çünkü **dağıtım özelleştirmesine yönelik yayınlanan tarife sistemiyle tüm maliyetlerin doğrudan tüketiciye yansıtılması öngörülmüştür.** Enerji alanında ülkemizi kaos içerisinde bırakan bu uygulamalardan kurtulmanın tek yolu, elektrik alanında özelleştirmelere son verilmesi ve yeniden kamulaştırma hareketinin başlatılmasıdır.